

Sygn. VUa 6/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SO Magdalena Marczyńska

SO Mariola Mastalerz (spr.)

Protokolant: Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku I. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wnioskodawczyni I. K. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 listopada 2018r. sygn. IV U 206/18

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznaje I. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia 15 grudnia 2017 roku i od dnia 6 stycznia 2018 roku do dnia 28 lutego 2018 roku oraz stwierdza, że I. K. nie jest zobowiązana do zwrotu zasiłku chorobowego za wskazane wyżej okresy wraz z odsetkami w łącznej kwocie 3. 532,88 (trzy tysiące pięćset trzydzieści dwa złote osiemdziesiąt osiem groszy) złotych.

SSO Mariola Mastalerz SSO Beata Łapińska SSO Magdalena Marczyńska

Sygn. akt V Ua 6/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 czerwca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w sprawie (...) (...) odmówił wnioskodawczyni I. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia 15 grudnia 2017 roku i za okres od dnia 6 stycznia 2018 roku do dnia 28 lutego 2018 roku oraz zobowiązał wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za powyższe okresy w wysokości 3.458,58 PLN wraz z należnymi odsetkami w wysokości 74,30 PLN.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż wnioskodawczyni będąc niezdolną do pracy wykonywała czynności związane z umową zlecenia w dniach 13 grudnia 2017 roku, 6 stycznia 2018 roku i w dniu 22 lutego 2018 roku

w związku z czym otrzymała wynagrodzenie za świadczone usługi, co skutkuje zgodnie z art. 17 ust 1 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa utratą prawa do świadczeń.

Pismem z dnia 2 lipca 2018 roku wnioskodawczyni I. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, iż nie wykonywała w okresie niezdolności do pracy zarobkowej oraz nie wykorzystywała zwolnienia od pracy niezgodnie z jego celem.

Wnioskodawczyni podniosła, iż w okresie niezdolności do pracy przekazała jedynie składki na ubezpieczenie pracowników w (...) oraz rozliczenia miesięczne.

Zdaniem wnioskodawczyni przesłanie w dniach 13 grudnia 2017 roku, 6 stycznia 2018 roku i w dniu 22 lutego 2018 roku składek i rozliczeń miało charakter incydentalny oraz stanowiło wykonanie formalno – prawnego obowiązku wynikającego z umowy zlecenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosł o oddalenie odwołania podnosząc, iż czynności wykonane przez wnioskodawczynię nie miały charakteru incydentalnego, bowiem nie były wymuszone okolicznościami, a stanowiły wykonanie zwykłych czynności wynikających z umowy zlecenia.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2018 roku r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Wnioskodawczyni I. K. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadzi sklep ogólnospożywczy.

Wnioskodawczyni zatrudnia w powyższym sklepie pracowników, w związku z czym zawarła z (...) S.A. w W. umowę zlecenia w ramach, której przekazuje (...) składki na ubezpieczenia pracowników oraz sporządza i przekazuje comiesięczne rozliczenia.

W dniu 11 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni stała się niezdolną do pracy i niezdolność trwała do dnia 28 lutego 2018 roku.

W dniach 13 grudnia 2017 roku, 6 stycznia 2018 roku i w dniu 22 lutego 2018 roku wnioskodawczyni przekazała do (...) S.A. składki pracowników oraz rozliczenia miesięczne.

Wnioskodawczyni otrzymała do (...) S.A. wynagrodzenie za czynności wykonane w miesiącu poprzedzającym miesiąc wypłaty. Wnioskodawczyni otrzymała wynagrodzenie za czynności wykonywane w ramach umowy zlecenia w miesiącach grudniu 2017 roku, styczniu 2018 roku i lutym 2018 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zebrane w aktach sprawy i załączonych aktach ZUS oraz w oparciu o bezsporne lub niezakwestionowane twierdzenia wnioskodawczyni.

Sąd Rejonowy wskazał, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego – art. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r., nr 31, poz. 267).

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że bezspornym jest, iż wnioskodawczyni korzystała z prawa do zasiłku chorobowego w okresie od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia 28 lutego 2018 roku oraz, iż w dniach 13 grudnia 2017 roku, 6 stycznia 2018 roku i 22 lutego 2018 roku wnioskodawczyni zaakceptowała i przesłała do (...) S.A. rozliczenia miesięczne związane z polisami ubezpieczeniowymi jej pracowników oraz, że w związku z tym otrzymała wynagrodzenie zgodnie z umową zlecenia.

Sąd Rejonowy podkreślił, że w sprawie będzie miał zastosowanie art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej zgodnie z którym ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Sąd I instancji wskazał, że wnioskodawczynie odnosząc się do zarzutu organu rentowego podnosiła, iż nie wykonywała działalności zarobkowej bowiem jej zachowanie miało charakter incydentalny, a nadto wynagrodzenie otrzymane od (...) wyniosło 14,00 PLN brutto miesięcznie.

Tymczasem, dla oceny stanowisk stron koniecznym jest ustalenie czy czynności te były incydentalne bądź czy stanowiły wykonanie obowiązków formalno – prawnych ciążyących na wnioskodawczynie.

W ocenie Sądu I instancji, należy podzielić stanowisko ZUS, iż brak jest podstaw do stwierdzenia incydentalności zachowań wnioskodawczynie. Przesyłanie rozliczeń miesięcznych jest jednym z podstawowych obowiązków wynikających z umowy zlecenia między wnioskodawczynią, a (...) S.A. Trudno także uznać, iż czynności te były wymuszone okolicznościami jeżeli był to comiesięczny obowiązek I. K.. Wykonanie tych czynności nie było także wypełnieniem publicznoprawnego obowiązku ciążyącego na wnioskodawczynie, a wypełnieniem obowiązku wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego między wnioskodawczynią a (...) S.A. z czym wiązało się prawo wnioskodawczynie do wynagrodzenia.

Zdaniem Sądu Rejonowego, powyższe skutkuje, iż wbrew twierdzeniom wnioskodawczynie, wykonywała ona w okresie pobierania zasiłku chorobowego czynności mieszczące się w jej zakresie obowiązków w stosunku do (...) S.A. i z uwagi na powtarzalny charakter tych czynności nie można ich uznać za sporadyczne, incydentalne.

Dlatego też należało uznać, iż wnioskodawczynie w okresie pobierania zasiłku chorobowego wykonywała pracę zarobkową i spełniona została przesłanka zawarta w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, skutkująca utratą prawa do świadczeń. Sąd I instancji uznał odwołanie wnioskodawczynie za niezasadne, a tym samym za podlegające oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w całości, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi wnioskodawczynie zarzuciła:

- naruszenie art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wykonana przez wnioskodawczynię czynność formalno-prawną zakresu ubezpieczenia pracowników świadczy o wykonaniu pracy zarobkowej w rozumieniu tego przepisu i powoduje utratę świadczeń z ubezpieczenia społecznego;

- niewłaściwe zastosowanie prawa materialnego poprzez uznanie, iż wykonanie obowiązków jednoosobowego pracodawcy wobec pracowników wynikających z ubezpieczeń grupowych za 14 zł miesięcznie jest pracą zarobkową wykonywaną w sposób nie incydentalny.

Organ rentowy nie zajął stanowiska w sprawie po wniesionej apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1368 z późn. zm.), zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

W myśl zaś art. 17 ust. 1 i 3 ustawy, ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 ustala się w trybie określonym w art. 68.

Na gruncie niniejszej sprawy bezsporne w sprawie było, iż ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby od 11 grudnia 2017 roku do dnia 28 lutego 2018 roku. Kwestią sporną było to, czy dokonanie w dniach: 13 grudnia 2017 roku, 6 stycznia 2018 roku i 22 lutego 2018 roku przesłania do (...) S.A. rozliczeń miesięcznych związanych z polisami ubezpieczeniowymi jej pracowników i otrzymanie z tego tytułu wynagrodzenia zgodnie z umową zlecenia należy zakwalifikować jako pracę zarobkową, uzasadniającą zobowiązanie ubezpieczonej na podstawie art. 17 ustawy zasiłkowej do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami za cały sporny okres.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można kwalifikować jako pracy zarobkowej czynności jaką wykonała ubezpieczona w trakcie pobierania zasiłku chorobowego. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego jasno wynika, że czynność ta była wyłącznie techniczna, nie wymagała żadnej pracy umysłowej a polegała na wysłaniu wypełnionych już uprzednio przez ubezpieczyciela deklaracji. Wysłanie deklaracji przez ubezpieczoną było jej obowiązkiem wynikającym z pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej we własnej firmie za ubezpieczenie pracowników. Czynność ta nie mogła w żadnej sposób wpłynąć na leczenie i odzyskiwanie zdolności do pracy, gdyż polegała wyłącznie na zatwierdzeniu przy użyciu komputera, przygotowanych w systemie deklaracji. Należy także wskazać, że ubezpieczona musiała podjąć te czynności, albowiem to ona była uprawniona do przekazania ubezpieczycielowi deklaracji, to z ubezpieczoną (...) S.A. miał zawartą umowę zlecenia.

W judykaturze Sądu Najwyższego wielokrotnie wypowiedziano się na temat rozumienia pojęcia pracy zarobkowej. W wyroku z dnia 3 marca 2010 r. sygn. akt III UK 71/09, przyjęto, że z art. 17 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynikają dwie niezależne przesłanki utraty prawa do zasiłku:

- 1) wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy;
- 2) wykorzystanie zwolnienia w sposób niezgodny z jego celem.

Do utraty prawa do zasiłku wystarczy zaś zaistnienie jednej z nich. W niniejszej sprawie organ rentowy powoływał się na przesłankę z pkt 1. tj. wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy przez ubezpieczoną. Sąd Najwyższy podkreśla w swych orzeczeniach, iż możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego, w przypadku aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku, występuje tylko wówczas, gdy ma ona charakter incydentalny i wymuszony okolicznościami. Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że tylko sporadyczna, wymuszona okolicznościami, aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego. W innych przypadkach, za okres niezdolności do pracy, w czasie której ubezpieczony wykonuje pracę zarobkową, nie należy się zasiłek lecz wynagrodzenie, przy czym nie jest niezbędne, aby wykonywana praca była niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2006 r., II UK 44/06).

Podobnie w wyroku z dnia 15 czerwca 2007 r. (sygn. akt II UK 223/06) Sąd Najwyższy przyjął, że możliwość uznania, iż nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego występuje tylko w razie podjęcia incydentalnej i wymuszonej okolicznościami aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku. Przykładowo, za wykonywanie pracy zarobkowej nie uznano:

- podpisywania dokumentów finansowych np. faktur niezbędnych do prowadzenia działalności, w sytuacji gdy nie ma możliwości jej zawieszenia w okresie pobierania zasiłku;

- uzyskiwanie przez pracownika innego dochodu, niepołączonego z osobistym wykonywaniem innej pracy zarobkowej (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 23 maja 1997 r., III AUa 155/97);

- podpisanie sporządzonych przez inną osobę dokumentów rozliczeniowych;

- formalno-prawne prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej, jeśli osoba ją prowadząca jest równocześnie pracodawcą (zob. wyrok SN z dnia 7 października 2003 r., II UK 76/03).

W niniejszej sprawie ustalono, że ubezpieczona jedynie raz w miesiącu podejmowała aktywność w zakresie technicznego potwierdzenia ubezpieczenia grupowego pracowników. Biorąc pod uwagę cytowane powyżej orzecznictwo, wskazać należy, że taką czynność należy zaliczyć do czynności technicznych, koniecznych, którą można porównać do zaakceptowania przygotowanego przez kogoś dokumentu jak faktura czy rozliczenie. Nie zmienia tej oceny fakt, że wnioskodawczyni uzyskała z tego tytułu wynagrodzenie, albowiem nie można abstrahować od faktu, że wynosiło ono 14 złotych miesięcznie. Uzyskiwanie w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego – tak niskich dochodów – które jednocześnie nie były połączone z osobistym świadczeniem pracy, albowiem czynności ubezpieczonej sprowadzały się do formalnoprawnego prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej przez ubezpieczoną będącą równocześnie pracodawcą, nie stanowi pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Działanie ubezpieczonej nie sprzeciwiało się także przeznaczeniu zwolnienia lekarskiego w rozumieniu art. 17 ust. 1 omawianej ustawy i z powołanych powodów nie skutkowało utratą prawa do zasiłku chorobowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd na podstawie art. 386 § k.p.c. i art 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia 15 grudnia 2017 roku i od dnia 6 stycznia 2018 roku do dnia 28 lutego 2018 roku oraz w ten sposób, że stwierdzono, iż ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego w kwocie 3.532,88 zł.